

การค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ Cited Reference Searching

สมาน ลอยฟ้า¹

บทคัดย่อ

การค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ช่วยให้ทราบถึงอิทธิพลของบทความวิจัยนั้น และช่วยค้นหานักวิจัยที่สำคัญในแต่ละสาขาวิชา เป็นต้น ปัจจุบันฐานข้อมูลเพื่อการค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งฐานข้อมูลที่สำคัญได้แก่ Web of Science, Scopus, Google Scholar และ TCI เป็นต้น เนื่องจากฐานข้อมูลประเภทนี้แตกต่างกับฐานข้อมูลทั่วไปที่ผู้ใช้คุ้นเคย และแต่ละฐานข้อมูลยังมีลักษณะและเทคนิคการค้นที่ต่างกัน บทความนี้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ อาทิ ความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ ฐานข้อมูลที่สำคัญ และเทคนิคการค้นคืน

คำสำคัญ

การค้นคืน การอ้างอิงผลงานทางวิชาการ รายการอ้างอิง บทความวิจัย ผลงานทางวิชาการ

¹ รองศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The cited reference searching is important and useful to the researchers and those involved, for example, to understand the impact of a work and to identify the core researchers in a field. Now the numbers of cited reference databases are increased. The major cited reference databases are Web of Science, Scopus, Google Scholar, and TCI, etc.. Because these databases are different from the typical databases that the users are familiar with and each database is also different in the feature and searching techniques. The purpose of this paper is to provide an overview of cited reference searching ; definition, specific features, important of cited references, the major cited reference databases, and searching techniques.

Keyword

Information retrieval, Cited reference search, Cited reference, Research article, Academic work.

บทนำ

ปัจจุบันการค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ (Cited reference searching) ได้เพิ่มความสำคัญต่อนักวิจัย บรรณารักษ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และโดยเฉพาะต่อสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยต่างขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นสากล ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับนานาชาติ ได้กำหนดการอ้างอิงผลงานการวิจัยเป็นตัวชี้วัดหนึ่งซึ่งมีค่าคะแนนถึงร้อยละ 20-30 (QS World University Rankings, 2011; The Times Higher Education World University Rankings, 2011) และหลายมหาวิทยาลัยมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย นอกจากนี้ ในการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ยังได้กำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับคุณภาพของผลงานวิจัยไว้ด้วย คือ ร้อยละหรือจำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงใน Refereed journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ (สำนักงาน กพร., 2552) ในทุกปี มหาวิทยาลัยจึงต้องรวบรวมข้อมูลจำนวนบทความวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการอ้างอิงให้สมบูรณ์มากที่สุดเพื่อตอบตัวชี้วัดดังกล่าว เนื่องจากองค์ประกอบหนึ่งในการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ จะพิจารณาถึงผลงานวิจัยที่มีอิทธิพลสูง คือ ผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงโดยนักวิจัยอื่นๆอย่างกว้างขวาง (Sevinc, 2004) ซึ่งสิ่งที่สะท้อนถึงอิทธิพลของบทความวิจัย จะเห็นได้จากคำถามต่างๆ เช่น บทความวิจัยนั้นมีผู้อ่านไปอ้างอิงกี่ครั้ง ใครบ้างที่อ้างอิงถึงผลงานวิจัยนั้น และงานวิจัยนั้นได้เปิดเผยข้อค้นพบใหม่อะไรบ้าง เป็นต้น วิธีการค้นคืนการอ้างอิงผลงานทางวิชาการ จะช่วยให้ได้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น การค้นคืนการอ้างอิง จึงมีความสำคัญต่อมหาวิทยาลัย ต่อนักวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ปัจจุบันฐานข้อมูลเพื่อการค้นคืนการอ้างอิงมีหลายฐานข้อมูลทั้งฐานข้อมูลฟรีและที่ต้องบอกรับ อาทิ Web of Science และ Scopus เป็นต้น และห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้บอกรับฐานข้อมูลเหล่านี้ เนื่องจากการค้นคืนการอ้างอิงมีความแตกต่างจากการค้นคืนข้อมูลโดยทั่วไป ทั้งในแง่วัตถุประสงค์ ลักษณะของฐานข้อมูลที่ใช้ค้นคืน วิธีการค้นคืน และผลลัพธ์ที่ได้จากการค้นคืน บทความนี้จะนำเสนอแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการค้นคืนการอ้างอิงเพื่อช่วยให้นักวิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจมีความเข้าใจการค้นคืนข้อมูลรูปแบบนี้มากยิ่งขึ้น

ความหมายของการค้นคืนการอ้างอิง

รายการอ้างอิง (Cited reference) หมายถึง รายการของบทความทางวิชาการ หนังสือ และสื่ออื่นๆ หรือผลงานทางวิชาการที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง (Searching Cited References, 2011) จำนวนรายการอ้างอิงถือว่าเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดคุณภาพของผลงานทางวิชาการ โดยเฉพาะผลงานวิจัย ปกตินักวิจัยส่วนมากจะมีการอ้างอิงผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยจะปรากฏรายละเอียดในส่วนบรรณานุกรม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถือว่ามีคุณค่าเป็นอย่างมาก สำหรับความหมายของการค้นคืนการอ้างอิง ได้มีคำอธิบายไว้ในหลายทัศนะดังนี้

การค้นคืนการอ้างอิง หมายถึง การค้นคืนบทความที่มีการอ้างอิงผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าแนวความคิดหรือนวัตกรรมที่เป็นที่รู้จักแล้วนั้นได้รับการยืนยัน การนำไปประยุกต์ใช้ การพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น และการขยายขอบเขตให้กว้างขวางขึ้น ตลอดจนการแก้ไขให้ถูกต้องอย่างไรบ้าง (Web of Science, 2009)

การค้นคืนการอ้างอิง หมายถึง การค้นหาผลงานทางวิชาการต่างๆที่มีการอ้างอิงบทความใดบทความหนึ่งโดยเฉพาะ (The University of Chicago Library, n.d.)

การค้นคืนการอ้างอิง หมายถึง ความสามารถในการค้นรายการอ้างอิงที่พบในบทความจากวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์ และอื่นๆ ปกติการค้นคืนรูปแบบนี้จะเกี่ยวข้องกับการค้นหาผลงานทางวิชาการของผู้เขียนคนใดคนหนึ่งหรือผลงานทางวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งผู้ค้นจะต้องทราบ ผลงานทางวิชาการที่ต้องการรู้ก่อน เพื่อจะค้นหาว่ามีใครบ้างที่นำผลงานทางวิชาการนั้นไปใช้ในการอ้างอิง ในผลงานของตน (Cited Reference Searching: In-depth Resources, 2010)

การค้นคืนการอ้างอิง หมายถึง วิธีการค้นหาบทความในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กำลังศึกษา โดยไม่ได้ใช้วิธีการค้นด้วยคำสำคัญ (RMIT University, 2008)

การค้นคืนการอ้างอิง เป็นวิธีการค้นหาบทความต่างๆที่มีการอ้างอิงงานวิจัยที่ตีพิมพ์มาก่อน เนื่องจาก บางฐานข้อมูลจะจัดทำดัชนีรายการเอกสารอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรมของเอกสารนั้น ด้วย การค้นในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้ทราบว่าบทความที่เราสนใจนั้นมีการอ้างอิงเอกสารอะไรบ้าง และยังสามารติดตามเอกสารอ้างอิงรายการใดรายการหนึ่งโดยเฉพาะ หรือ ผู้เขียนที่ถูกอ้างอิงคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะได้ และสามารถดูต่อไปว่ามีบทความใดบ้างที่เขียนขึ้นภายหลังโดยมีการอ้างอิงบทความนั้น (Ithaca College Library, 2011)

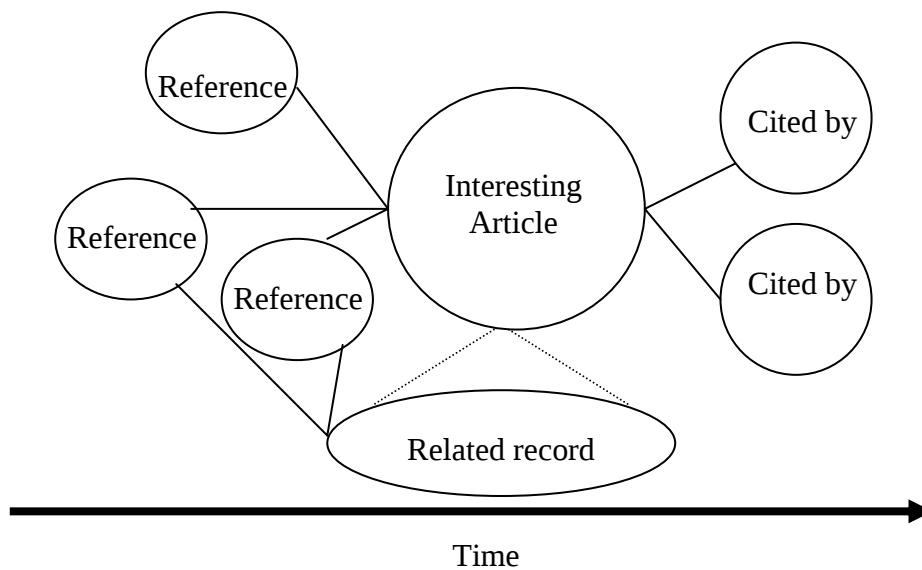
จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปความหมายการค้นคืนการอ้างอิงได้ว่าเป็นการค้นคืน รายการบรรณานุกรมของบทความจากฐานข้อมูลโดยเฉพาะ เช่น Web of Science เป็นต้น โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อค้นหาผลงานทางวิชาการของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง หรือผลงานทางวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อต้องการทราบว่าบทความนั้นมีการอ้างอิงผลงานทางวิชาการของผู้ใดบ้าง และบทความนั้นมีใครนำไป อ้างถึงในผลงานทางวิชาการชิ้นอื่นๆบ้าง ซึ่งในการค้นจะต้องทราบชื่อผู้เขียนหรือชื่อผลงานทางวิชาการ นั้นมาก่อน แนวคิดเกี่ยวกับการค้นคืนการอ้างอิงไม่ใช่เรื่องใหม่ การค้นคืนลักษณะนี้ได้ใช้กับงานวิจัย ด้านกฎหมายมาเป็นเวลานานกว่า 50 ปีตั้งแต่ปี 1950 โดย Eugene Garfield ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับวิธี ค้นหาผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดัชนีการอ้างอิงของ Garfield ช่วยให้สามารถเข้าถึงบทความต่างๆที่มีการอ้างอิงบทความที่เกี่ยวข้องกัน (Tenopir, 2001)

ลักษณะสำคัญของการค้นคืนการอ้างอิง

การค้นคืนการอ้างอิงมีความแตกต่างกับการค้นคืนข้อมูลโดยทั่วไป ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เป็นการค้นที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งส่วนสำคัญของการค้นคืนการอ้างอิงอยู่ที่บรรณานุกรมของ บทความ โดยฐานข้อมูลประเภทนี้จะประกอบด้วยรายการอ้างอิงของบทความและมีการเชื่อมโยงไปยัง บทความอื่นๆที่ปรากฏรายการอยู่ในบรรณานุกรมของบทความนั้น (Jacso, 2005) และทุกรายการอ้างอิงที่ ปรากฏในบรรณานุกรมของบทความจะมีการจัดทำดัชนีในเขตข้อมูลรายการอ้างอิง (Cited reference field)

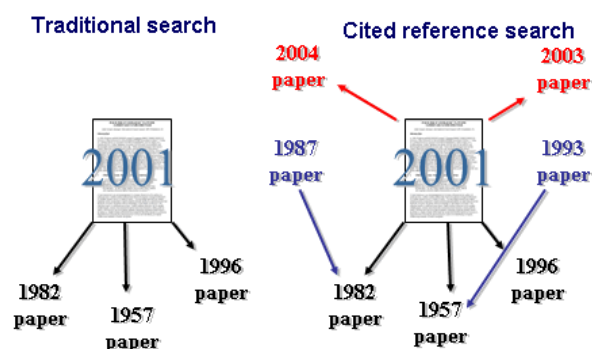
2. เป็นการแสดงความเชื่อมโยงระหว่างบทความต่างๆ (Trent University Library, 2010) โดย ความเชื่อมโยงมี 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นการแสดงรายการอ้างอิงที่เรียกว่า Backward citations คือ แสดง ให้เห็นว่าบทความแม่ (Original paper) ได้อ้างอิงเอกสารอะไรบ้าง และ 2) เป็นการแสดงรายการอ้างอิงที่ เรียกว่า Forward citations คือ แสดงรายการบทความอื่นๆที่มีการอ้างอิงบทความแม่ (Harmond and Brown, 2008) ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นดังภาพที่ 1 โดย Interesting article คือ บทความแม่ ส่วน Reference คือ Backward citations และ Cited by คือ Forward citations

ภาพที่ 1 แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการค้นคืนการอ้างอิง (แหล่งข้อมูล : Ithaca College Library, 2011)

สำหรับการค้นคืน สามารถค้นข้อมูลทั้งที่เป็นปัจจุบันและข้อมูลย้อนหลัง ซึ่งการค้นคืนการอ้างอิงจะแตกต่างจากการค้นคืนข้อมูลโดยทั่วไปที่เน้นการค้นหาคำถามที่ต้องการเท่านั้น ส่วนการค้นคืนการอ้างอิงจะเน้นว่ามีใครบ้างที่นำบทความนั้นไปอ้างอิง และมีใครบ้างที่อ้างอิงบทความที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกับบทความนั้น ดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 2 ซึ่งจะเห็นว่า การค้นคืนที่ใช้กันโดยทั่วไป (Traditional search) ผลการค้นจะทราบเพียงว่าบทความนั้นมีการอ้างอิงเอกสารอะไรบ้างเท่านั้น (จากภาพ บทความปี 2001 มีการอ้างอิงเอกสาร 1952 paper, 1982 paper และ 1996 paper) ส่วนการค้นคืนการอ้างอิง (Cited reference search) ผลการค้นจะทราบว่าบทความนั้นมีการอ้างอิงเอกสารอะไรบ้าง บทความนั้นมีใครหรือมีบทความอะไรที่เขียนหลังจากนั้นซึ่งได้อ้างถึงบทความดังกล่าว (จากภาพ บทความ 2001 ถูกนำไปอ้างอิงถึงในเอกสาร 2003 paper และ 2004 paper) นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่ามีบทความใดบ้างที่อ้างอิงเอกสารบางรายการเหมือนกัน (จากภาพ บทความ 1987 paper อ้างอิงเอกสาร 1982 paper และบทความ 1993 paper อ้างอิงเอกสาร 1957 paper เหมือนกับบทความ 2001)

Cited Reference Searching

Source: ISI

ภาพที่ 2 ความแตกต่างระหว่างการค้นคืนการอ้างอิงกับการค้นคืนโดยทั่วไป (แหล่งข้อมูล : Trent University Library, 2011)

3. การค้นคืนการอ้างอิงจะเป็นไปได้ด้วยดี หากผู้ค้นหาค้นเจอเรื่องของงานวิจัยหรือชื่อนักวิจัยที่ต้องการ ซึ่งการศึกษาข้อมูลจะเริ่มต้นจากบทความที่ต้องการ หลังจากนั้นจะเป็นการค้นหาวามีผลงานทางวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกันอะไรบางอย่างที่ตีพิมพ์หลังจากบทความเรื่องนั้น และมีผลงานทางวิชาการอะไรบางอย่างที่มีการอ้างอิงถึงบทความเรื่องนั้น รวมถึงมีใครบ้างที่อ้างอิงบทความอื่นที่คล้ายคลึงกัน

4. พลังของการค้นคืนการอ้างอิงอยู่ที่ความสามารถในการค้นหาวามบทความใดที่มีอิทธิพลและเป็นต้นแบบต่อการพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นต่อไป และเปิดเผยให้ทราบว่าใครคือผู้เขียนที่มีอิทธิพลต่อนักวิจัยคนอื่นๆ และค้นหาต่อไปว่างานวิจัยนั้นมีผลต่อการวิจัยเรื่องใหม่ๆอย่างไร นั่นคือ มีใครบ้างที่นำผลงานนั้นไปอ้างอิง (Tenopir,2001)

ความสำคัญของการค้นคืนการอ้างอิง

การค้นคืนการอ้างอิงเป็นการค้นคืนที่มีคุณค่า เนื่องด้วยเป็นการแสดงให้เห็นว่าบทความต่างๆมีความสัมพันธ์กันอย่างไร นักวิจัยสามารถติดตามความก้าวหน้าของแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้โดยสะดวก และช่วยให้สามารถค้นหาสารสนเทศในหัวข้อที่ต้องการได้สมบูรณ์มากกว่า กล่าวคือ จะค้นพบทั้งสารสนเทศที่คล้ายคลึงกัน สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง และสารสนเทศที่ตรงกับหัวข้อเรื่องซึ่งเป็นเรื่องต้นกำเนิดของหัวข้อเรื่องนั้น (Harmond and Brown, 2008) นอกจากนี้ ยังช่วยให้ทราบว่าแนวคิดหรือนวัตกรรมนั้นได้รับการยืนยันอย่างไร มีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างไร มีการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร มีการขยายขอบเขตให้กว้างขวางขึ้นอย่างไร ตลอดจนมีการปรับแก้ไขให้ถูกต้องขึ้นอย่างไร (Trent University Library, 2011) และช่วยให้สามารถค้นหาบทความทางวิชาการที่เป็นปัจจุบันในหัวข้อเรื่องนั้น ตลอดจนผู้ที่เป็นักวิจัยชั้นนำในสาขาวิชานั้นๆ

นักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องอาจใช้ประโยชน์จากการค้นคืนการอ้างอิงแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปการค้นคืนการอ้างอิงจะให้ประโยชน์ดังต่อไปนี้ (Cited Reference Search, n.d.; University of Canterbury Library, n.d.; Sevinc, 2004; Harmond and Brown, 2008; Ithaca College Library, 2011; Cited Reference Searching, n.d.)

- 1) ทราบว่าบทความวิจัยนั้นถูกนำไปอ้างอิงแล้วกี่ครั้งและนำไปอ้างอิงในสิ่งพิมพ์ใดบ้าง
- 2) สามารถค้นหาบทความเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งและจำนวนการอ้างอิงโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานทางวิชาการชิ้นอื่นๆโดยผู้เขียนคนเดียวกัน
- 3) ทราบว่างานวิจัยนั้นมีการนำไปประยุกต์ใช้หรือมีการพัฒนาขึ้นอย่างไร
- 4) ทราบว่ามีงานวิจัยในปัจจุบันอะไรบ้างที่ศึกษาวิจัยบนพื้นฐานหรือต่อยอดงานวิจัยที่ได้ศึกษามาก่อน
- 5) สามารถค้นหาการใช้ประโยชน์งานวิจัยของตนเองหรืองานวิจัยของผู้อื่น
- 6) ทราบถึงการตอบสนองต่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ตลอดจนผลกระทบและอิทธิพลของบทความวิจัยนั้นว่าเป็นอย่างไร
- 7) สามารถค้นหาประวัติและพัฒนาการเกี่ยวกับแนวคิดการวิจัยในเรื่องนั้นๆ และช่วยให้มองเห็นภาพโดยรวมเกี่ยวกับความเป็นมาของหัวข้อเรื่องที่ค้น และทำให้เกิดความเข้าใจถึงพัฒนาการของหัวข้อเรื่องนั้นโดยตลอด

- 8) สามารถติดตามพัฒนาการของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
- 9) สามารถค้นหานักวิจัยที่สำคัญและโดดเด่นในแต่ละสาขาวิชา
- 10) สามารถค้นหาประวัติการวิจัยของนักวิจัย
- 11) ทราบว่ามีใครบ้างที่กำลังศึกษาวิจัยในสาขาวิชาที่สนใจ และผลงานทางวิชาการเหล่านั้นจะ
ช่วยในการพัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือทางวิชาการในสาขาวิชานั้นต่อไป
- 12) สามารถค้นหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาที่สนใจ
- 13) สามารถค้นหาคำตอบความอื่นๆในหัวข้อเรื่องเดียวกันที่ถูกนำไปอ้างอิงในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน
- 14) สามารถวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการที่สำคัญ และวัดความสนใจต่อผลลัพธ์ของงานวิจัยใน
หัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- 15) สามารถสำรวจความเชื่อมโยงที่ซ่อนเร้นอยู่ระหว่างผลงานวิจัยต่างๆ
- 16) สามารถค้นหาสารสนเทศใหม่ที่ไม่มีใครรู้มาก่อน โดยอาศัยสารสนเทศเดิมที่รู้แล้วเป็นพื้นฐานใน
การค้น
- 17) เป็นทางเลือกที่มีประโยชน์ต่อการค้นคืนโดยใช้คำสำคัญ (Keyword Searching) เนื่องจากการ
ค้นคืนโดยใช้คำสำคัญบ่อยครั้งเป็นเรื่องที่ยากโดยเฉพาะในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งมี
คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันมาก ส่วนคำค้นที่ใช้ในการค้นคืนการอ้างอิง จะมีความเป็นรูปธรรม
มากกว่า เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อบทความ เป็นต้น
- 18) สามารถค้นหาวารสารที่สำคัญที่ผู้เขียนในแต่ละสาขาวิชาส่งบทความเพื่อตีพิมพ์
- 19) ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับค่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวารสาร (Journal Impact Factor)
- 20) สามารถวิเคราะห์รายการอ้างอิงของวารสารชื่อเรื่องใดชื่อเรื่องหนึ่ง หรือเฉพาะปีใดปีหนึ่ง
- 21) สามารถประเมินงานวิจัยที่ตีพิมพ์ของนักวิจัยนั้นว่าถูกนำไปอ้างอิงเพียงใดซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ต่อการพิจารณาต่อสัญญาจ้าง การเลื่อนตำแหน่ง และการขอทุนวิจัย

ฐานข้อมูลที่ใช้สำหรับค้นรายการอ้างอิง

การค้นคืนการอ้างอิงสามารถกระทำได้จากหลายฐานข้อมูล อาทิ CSA, PsychINFO (Jacso, 2005) JSTOR, ABI/Inform, Science Direct, CINAHL เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลที่สำคัญและมีประสิทธิภาพมีจำนวนไม่มาก ซึ่งฐานข้อมูลเหล่านี้มีทั้งฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและแบบ Open access ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (Jacso, 2005) ในการค้นคืน บางฐานข้อมูลค้นได้เฉพาะบทความจากวารสาร บางฐานข้อมูลอาจค้นได้ทั้งบทความจากวารสารและหนังสือ สำหรับฐานข้อมูลที่เน้นการค้นบทความจากวารสารที่นิยม คือ Web of Science และ Scopus ซึ่งจะมีลักษณะเป็นแบบสหสาขาวิชา ส่วนฐานข้อมูลที่ค้นได้ทั้งบทความจากวารสารและหนังสือ ได้แก่ Google Scholar เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แต่ละฐานข้อมูลต่างมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน แม้ Web of Science จะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคืนการอ้างอิงที่เป็นมาตรฐาน แต่ฐานข้อมูลอื่น เช่น Scopus และ Google Scholar อาจจะให้รายการอ้างอิงที่ไม่ปรากฏใน Web of Science ปัจจุบันฐานข้อมูลสำหรับการค้นคืนการอ้างอิงบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทย ได้แก่ ฐานข้อมูลของศูนย์อ้างอิงดัชนีวารสารไทย (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2554) สำหรับบทความนี้จะนำเสนอเฉพาะบางฐานข้อมูลที่สำคัญเท่านั้น

ฐานข้อมูล Web of Science

Web of Science หรือ Web of Knowledge เป็นฐานข้อมูลการอ้างอิง(Citation database) ที่ใหญ่ที่สุด เป็นฐานข้อมูลแรกที่ทำให้การค้นคว้าการอ้างอิงและเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย และถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลมาตรฐานสำหรับการค้นคว้าการอ้างอิง จัดทำโดย Thomson Reuters ซึ่งให้ข้อมูลบรรณานุกรมพร้อมด้วยบทคัดย่อ รายการอ้างอิง และรายการบทความที่นำไปอ้างอิง เป็นฐานข้อมูลที่เน้นการอ้างอิงจากวารสารเป็นสำคัญซึ่งครอบคลุมวารสารที่มีชื่อเสียงและเป็นวารสารที่มีค่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวารสารสูง จำนวน 11,261 ชื่อเรื่อง และยังรวมถึงเอกสารการประชุมทางวิชาการ (Conference proceedings) ด้วย ซึ่งฐานข้อมูลมีระเบียบทั้งสิ้น 40.1 ล้านระเบียบ เป็นฐานข้อมูลแบบสหวิทยาการซึ่งประกอบด้วย 3 ฐานข้อมูล คือ Science Citation Index, Social Science Citation Index และ Arts & Humanities Citation Index มีเนื้อหาครอบคลุมในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลป และมนุษยศาสตร์ ประมาณ 256 สาขาวิชา (Web of Science, 2009) เช่น เคมี ฟิสิกส์ วิศวกรรม เป็นต้น สาขาสังคมศาสตร์ เช่น จิตวิทยา บริหารธุรกิจ เป็นต้น และสาขาศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เช่น เอเชียศึกษา ศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น สำหรับความครอบคลุมด้านเวลา ในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังจนถึงปี 1900 สาขาสังคมศาสตร์ สามารถค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังจนถึงปี 1956 ส่วนสาขามนุษยศาสตร์ สามารถค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังจนถึงปี 1975

Web of Science จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถดำเนินการกับระเบียบบทความแม่ (Original paper or parent paper) ได้ดังนี้ 1) ค้นหาบทความต่างๆที่นำมาอ้างอิงในบทความแม่ โดยดูที่เอกสารอ้างอิง 2) ค้นหาบทความอื่นๆที่บทความแม่ไปอ้างอิงโดยดูที่ Cited by และ3) ค้นหาบทความอื่นๆที่มีการอ้างอิงถึงเอกสารต่างๆเช่นเดียวกับในบทความแม่ (Trent University Library, 2011) สำหรับข้อดี คือ สามารถค้นหาข้อมูลได้ลึกกว่า Scopus โดยค้นหาข้อมูลย้อนหลังได้ถึงปี 1945 ส่วนข้อจำกัดของ Web of Science คือ ไม่ได้รวมสิ่งพิมพ์ทางวิชาการทุกประเภท ไม่ครอบคลุมวารสารวิชาการทั้งหมด ซึ่งจะค้นหาได้เฉพาะวารสารชื่อเรื่องที่สำคัญ (Core titles) ของแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น ชื่อสิ่งพิมพ์ภาษาอื่นจะแปลเป็นภาษาอังกฤษ จึงไม่สามารถค้นหาโดยใช้ชื่อที่เป็นภาษาต้นฉบับ และไม่สามารถค้นหาการอ้างอิงจากหนังสือได้ ผลการค้นหาจาก Web of Science จึงไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ Web of Science ยังละเอียดเกี่ยวกับเครื่องหมายวรรคตอนในส่วนของผู้แต่ง โดยเฉพาะสำหรับเอกสารก่อนปี 2000 เช่น Berners-Lee เป็นต้น ซึ่งวิธีแก้ปัญหาคือ ในการค้นหา ให้ค้นทั้งแบบที่มีเครื่องหมายวรรคตอนและแบบไม่มีเครื่องหมายวรรคตอน ดังเช่น “Berners-Lee” และ “Berners Lee” เป็นต้น

ฐานข้อมูล Scopus

ฐานข้อมูล Scopus มีชื่อเรียกทางการว่า SciVerse Scopus เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่ประกอบด้วยสาระสังเขปและรายการอ้างอิงบทความจากวารสารวิชาการ มากกว่า 19,000 ชื่อเรื่อง จากกว่า 5,000 สำนักพิมพ์ โดยเป็นวารสารประเภท Peer reviewed ประมาณ 18,500 ชื่อเรื่อง ซึ่งรวมถึงวารสารที่เป็น Open access 1,800 ชื่อเรื่อง (Scopus, 2011) เป็นฐานข้อมูลแบบสหวิทยาการซึ่งครอบคลุมสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ สังคมศาสตร์ ฐานข้อมูล Medline และปัจจุบันยังรวมถึงสาขาศิลปและมนุษยศาสตร์ด้วย เอกสารที่นำมาจัดทำดัชนี นอกจากวารสารแล้ว ยังประกอบด้วยหนังสือ และรายงานการประชุมทางวิชาการ ซึ่งฐานข้อมูลนี้เน้นข้อมูลสาขาวิทยาศาสตร์ชีวิตและสุขภาพ ประมาณร้อยละ 60 สามารถค้นหาข้อมูลย้อนหลังได้ถึงปี 1996 (Jacso, 2005) ฐานข้อมูลนี้จัดทำโดยบริษัท Elsevier ซึ่งเริ่มให้บริการเมื่อปี 2004 ปัจจุบันมีจำนวนระเบียบทั้งสิ้น 46 ล้านรายการ (Scopus,

2011) สำหรับข้อดีของ Scopus คือ ครอบคลุมวารสารที่หลากหลายกว่าและมีจำนวนมากกว่า Web of Science ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ มีความสะดวกและง่ายในการใช้สำหรับผู้เริ่มต้น มีความรวดเร็วจากรายการอ้างอิงสามารถค้นย้อนกลับและไปข้างหน้า ค้นข้อมูลข้ามสาขาวิชาได้ และเชื่อมโยงไปยังบทความที่มีเนื้อหาเต็มรูป (Full text) มีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เขียนซึ่งครอบคลุมถึงหน่วยงานที่สังกัดด้วย และสามารถส่งออกข้อมูลด้วยโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม เช่น RefWorks และ Endnote ส่วนข้อจำกัดคือ ข้อมูลส่วนใหญ่ค้นย้อนหลังได้ถึงปี 1996 เท่านั้น ไม่ครอบคลุมเอกสารทางวิชาการทุกประเภท ส่วนวารสารทางวิชาการแม้จะมีจำนวนมาก แต่ก็ครอบคลุมยังไม่ทั้งหมด นอกจากนี้ ยังไม่สามารถค้นหาอ้างอิงในหนังสือได้ (Scopus, 2011)

ฐานข้อมูล Google Scholar

Google Scholar เป็นโปรแกรมการค้นหาบนเว็บ (Web Search Engine) และเป็นฐานข้อมูลฟรีที่ช่วยในการค้นหาอ้างอิงของบทความจากวารสารที่เป็น Open access และที่อยู่บนเว็บไซต์ และจะเชื่อมโยงไปยังบทความที่มีเนื้อหาเต็มรูปที่อยู่บนเว็บด้วย ซึ่งจะ ครอบคลุมหลายสาขาวิชาและแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือ รายงานการประชุมทางวิชาการ รายงานทางเทคนิค บทความย่อ และสิทธิบัตร จากสำนักพิมพ์ สมาคมวิชาชีพ คลังความรู้สถาบัน มหาวิทยาลัย และเว็บไซต์ต่างๆ (About Google Scholar, 2011) อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลนี้ไม่ได้ระบุรายชื่อสำนักพิมพ์ รายชื่อวารสาร ช่วงเวลา และสาขาวิชาที่ครอบคลุม Google Scholar สามารถค้นหาอ้างอิงจากหนังสือและบทความ ซึ่งจะค้นได้เฉพาะบทความที่มีการจัดทำดัชนีในฐานข้อมูลเท่านั้น และยังมีจำนวนทรัพยากรน้อยเนื่องจาก Google Scholar ไม่ได้จัดทำข้อมูลรายการทรัพยากรที่ครอบคลุม ดังนั้น จึงไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับความครอบคลุมของวารสารที่ใช้จัดทำดัชนี รวมถึงขอบข่ายของสาขาวิชาและระยะเวลาที่สามารถค้นคืนข้อมูลย้อนหลัง อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูลนี้สามารถค้นคืนเอกสารที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ เช่น เอกสารการประชุมทางวิชาการ ซึ่งไม่สามารถค้นได้จากฐานข้อมูล Web of Science และ Scopus ข้อดีของ Google Scholar คือ มีการเพิ่มเนื้อหาใหม่ในฐานข้อมูลสัปดาห์ละหลายครั้ง สามารถใช้ได้โดยง่าย ค้นหาข้อมูลในสาขาวิชาต่างๆจากแหล่งข้อมูลต่างๆได้จากจุดเดียว หน้าแสดงผลลัพธ์ไม่มีโฆษณา และมีการเชื่อมโยงไปยังเอกสารที่มีเนื้อหาเต็มรูปจำนวนมากด้วย (Jacso, 2005) นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นคืนการอ้างอิงได้ ในกรณีที่ไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับได้ ส่วนจุดอ่อนคือ ผลการค้นที่ได้อาจไม่ใช่ผลงานทางวิชาการทั้งหมด

ฐานข้อมูล TCI

ฐานข้อมูล TCI จัดทำขึ้นโดยศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ซึ่งศูนย์นี้เริ่มต้นขึ้นจากความสนใจของหัวหน้าโครงการ คือ ศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ฤทธิ์ สมบัติสมภพ แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เมื่อปี 2543 ต่อมาในปี 2547 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ได้อนุมัติข้อเสนอโครงการ “การพัฒนาฐานข้อมูลวารสารวิชาการภายในประเทศ” พร้อมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยขึ้นอย่างเป็นทางการ ปัจจุบันฐานข้อมูลนี้จัดทำดัชนีกับวารสารวิชาการจำนวน 480 ชื่อเรื่อง โดยเป็นวารสารสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 240 ชื่อเรื่อง และวารสารสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 240 ชื่อเรื่อง (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2554)

วิธีการค้นคืนการอ้างอิง

วิธีที่ดีวิธีหนึ่งในการค้นคืนการอ้างอิง คือ เริ่มต้นด้วยการค้นหาคำที่มีความลึกซึ้งและเสนอความรู้ใหม่ในหัวข้อเรื่องที่กำลังสนใจ เพราะบทความเช่นนี้จะมีอิทธิพลต่อบทความอื่นและจะมีผู้เขียนคนอื่นนำไปอ้างอิงถึงบ่อยครั้ง และบทความเช่นนี้ยังเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างเครือข่ายข้อมูลด้วย หากไม่แน่ใจว่าในสาขาที่ตนเองสนใจมีบทความอะไรบ้างที่เสนอความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในสาขาวิชา วิธีที่ง่าย คือ เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบว่าบทความเรื่องใดเป็นบทความที่ถูกนำไปอ้างอิงมากที่สุด ซึ่งทั้ง Web of Science และ Scopus มีทางเลือกให้ผู้ค้นจัดเรียงลำดับของบทความที่ค้นได้ตามจำนวนครั้งที่ถูกนำไปอ้างอิง อย่างไรก็ตาม วิธีค้นคืนการอ้างอิงของแต่ละฐานข้อมูลจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งบทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะฐานข้อมูล Web of Science Scopus และ TCI เท่านั้น

การค้นคืนข้อมูลจาก Web of Science

การค้นคืนข้อมูลจาก Web of Science อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การค้นตามปกติ และ 2) การค้นโดยเลือก Cited Reference Search ซึ่งผู้ค้นจะต้องทราบชื่อผู้เขียนบทความ หรือชื่อบทความที่กำลังจะค้นหา สำหรับการค้นแบบ Cited Reference Search มีขั้นตอนดังนี้ (Jacso, 2005; Web of Science, 2011)

- 1) ที่เมนู ให้เลือกที่ Cited Reference Search
- 2) ในช่อง Cited Author ให้พิมพ์ชื่อผู้เขียนเจ้าของผลงานที่เป็นชื่อแรก (พิมพ์ชื่อสกุล เว้น 1 ระยะ ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อต้น และควรตามด้วยเครื่องหมาย* ระหว่างชื่อสกุลและชื่อต้น ไม่มีเครื่องหมายจุลภาคคั่น) อย่างไรก็ตาม ในการค้นคืน สามารถพิมพ์ชื่อผู้เขียนคนที่สองได้เช่นกัน นอกจากนี้ ชื่อผู้เขียนยังสามารถพิมพ์ทั้ง 2 รูปแบบ คือ ชื่อย่อและชื่อเต็ม และเชื่อมด้วย OR ดังตัวอย่าง AU=Smith James OR AU=Smith J*

ปกติพิมพ์เพียงชื่อผู้เขียนก็เป็นการเพียงพอ ให้ข้ามช่องการค้นช่องที่ 2 (Cited Work) ได้ อย่างไรก็ตาม หากต้องการจำกัดจำนวนผลการค้น หรือหากชื่อผู้เขียนเป็นชื่อที่พบมาก เพื่อให้ได้ผลการค้นที่ต้องการ ควรพิมพ์ชื่อวารสารที่ตีพิมพ์บทความนั้นลงในช่อง Cited Work ด้วย โดยพิมพ์เป็นคำย่อ กรณีที่ไม่ทราบว่าวารสารนั้นใช้คำย่ออะไร ให้คลิกที่ Journal Abbreviation List เพื่อค้นหาคำย่อของชื่อวารสารที่ต้องการ

- 3) ระบุปีที่บทความตีพิมพ์หรือช่วงเวลาที่ต้องการลงในช่องการค้น Cited year หากไม่จำเป็น ควรหลีกเลี่ยงการเพิ่มข้อมูลอื่น นอกเหนือจากชื่อผู้แต่ง เนื่องจากจะเกิดความคลาดเคลื่อนของผลการค้นคืน

- 4) คลิก Search หลังจากนั้นจะได้ผลการค้นคืน คือ รายการบทความของผู้เขียนนั้นที่มีการจัดทำดัชนีไว้ในฐานข้อมูล Web of Science

WEB OF KNOWLEDGESM | DISCOVERY STARTS HERE

Go to mobile site | Sign In | Marked List (0) | My EndNote Web | My ResearcherID | My Citation Alerts | My Saved Searches

Web of Science | Additional Resources

Search | Author Finder | Cited Reference Search | Advanced Search | Search History

Web of ScienceSM

Cited Reference Search (Find the articles that cite a person's work)

Step 1: Enter information about the cited work. Fields are combined with the Boolean AND operator.

* Note: Entering the volume, issue, or page in combination with other fields may reduce the number of cited reference variants found.

Boonsawat W* in Cited Author

Example: O'Brian C* OR O'Brian C*

in Cited Work

Example: J Comp* Appl* Math* (journal abbreviation list)

2000-2011 in Cited Year(s)

Example: 1943 or 1943-1945

Add Another Field >>

Search Clear Sea

Web of ScienceSM

<< Back to previous page

Current Limits: (To save these permanently, sign in)

Cited Reference Search (Find the articles that cite a person's work)

Step 2: Select cited references and click "Finish Search."

Hint: Look for [cited reference variants](#) (sometimes different pages of the same article are cited or papers are cited incorrectly).

CITED REFERENCE INDEX

References: 1 - 24 of 24

Page 1 of 1 Go

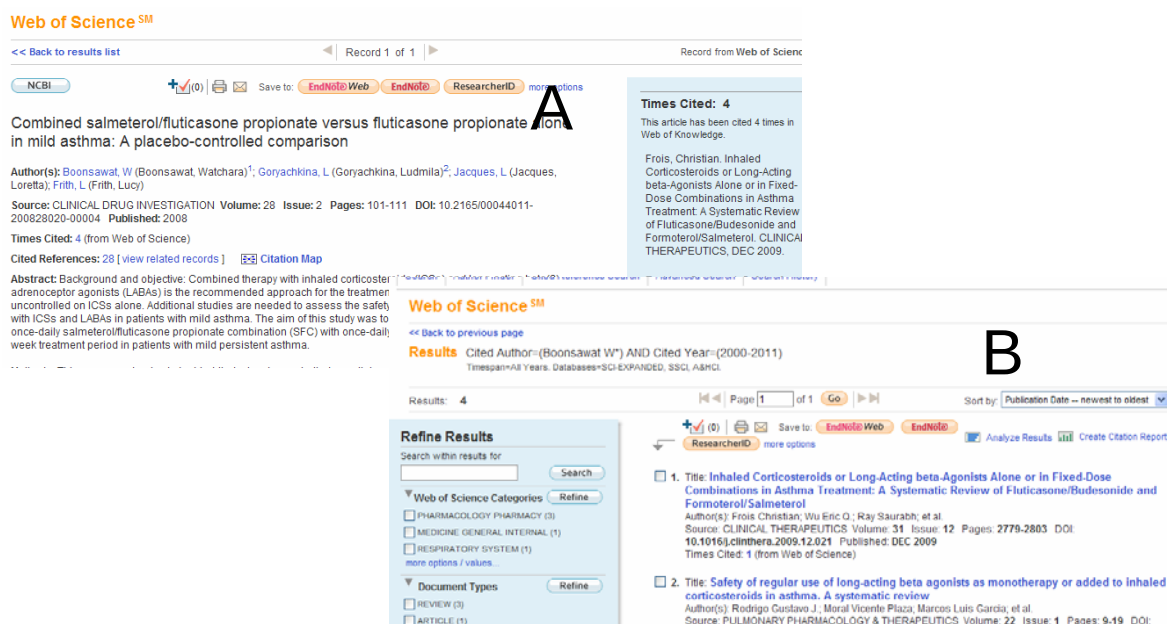
Select Page Select All* Clear All Finish Search

Select References	Cited Author	Cited Work [SHOW EXPANDED TITLES]	Year	Volume	Page	Article ID	Citing Articles **	View Record
☐	BOONSAWAT W	AM J RESP CRIT CARE	2004	169	A86		2	
☐	BOONSAWAT W	AM THOR SOC 100 INT	2004				3	
☐	Boonsawat W	RESP MED	2003	97	1067	10.1016/S0954-6111(03)00139-2	39	View Record
☐	BOONSAWAT W	4 WORLD ASTHM M BANG	2004				2	
☐	BOONSAWAT W	4 WORLD ASTHM M FEBR	2004		71		1	
☐	Boonsawat Watchara	CLIN DRUG INVEST	2008	28	101	10.2165/00044011-200828020-00004	4	View Record
☐	Boonsawat W	RESPIROLOGY	2004	9	373	10.1111/j.1440-1843.2004.00584.x	7	View Record

ภาพที่ 3 หน้าเมนูการค้น Cited Reference Search ของ Web of Science (A) และหน้าแสดงผลการค้นคืน (B)

5) เลือกรายการที่ต้องการเพื่อดูบทความต่างๆที่มีการอ้างอิงบทความของผู้เขียนนั้น ถ้าต้องการดูรายละเอียดของบทความเรื่องที่เลือก ให้คลิกที่ View Record ที่อยู่ด้านขวามือสุด (กรณีที่สามารถดูรายละเอียดของบทความนั้นได้ จะมีข้อความ View Record สีน้ำเงินปรากฏอยู่) ระบบจะแสดงรายละเอียดของบทความ ซึ่งประกอบด้วย รายการบรรณานุกรม จำนวนครั้งที่บทความนั้นถูกนำไปอ้างอิง รายการเอกสารอ้างอิงของบทความนั้น บทคัดย่อ ประเภทของเอกสาร ภาษาของเอกสาร รายการคำค้นที่อยู่ของผู้เขียน และข้อมูลอื่นๆ ส่วนด้านขวามือ จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างอิงบทความนี้

หากต้องการดูข้อมูลการอ้างอิง ให้คลิกที่ช่องสี่เหลี่ยมด้านซ้ายในช่อง Select References ที่อยู่หน้าบทความนั้น และคลิกที่ Finish Search ระบบจะแสดงรายการบทความที่มีการอ้างอิงบทความนั้น

ภาพที่ 4 หน้าแสดงรายละเอียดของบทความ (A) และหน้าแสดงผลรายการอ้างอิง (B)

การค้นคืนข้อมูลจาก Scopus

การค้นคืนข้อมูลจากฐานข้อมูล Scopus มีลักษณะคล้ายกับฐานข้อมูลอื่นๆ เช่น มี Advanced Search แต่ส่วนที่แตกต่างคือ มี Document Search, Author Search และ Affiliation Search สำหรับการค้นคืนด้วย Author Search เพื่อค้นหาผลงานทางวิชาการของผู้เขียนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ มีขั้นตอนดังนี้ (Scopus, 2011)

- 1) ที่เมนู ให้คลิกที่ Author Search
- 2) พิมพ์ชื่อสกุลของผู้เขียนคนแรก และชื่อต้นหรืออักษรตัวแรกของชื่อต้น ลงในช่องการค้นซึ่งแยกจากกัน หากต้องการให้ได้ผลการค้นที่ตรงกับชื่อที่พิมพ์ลงไป ให้คลิกที่ช่องสี่เหลี่ยม Show exact match only ด้วย สำหรับการค้นคืนด้วย Author Search ไม่สามารถใช้เทคนิค Boolean และ Proximity
- 3) หากจำเป็น ให้พิมพ์ชื่อหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัดลงในช่อง Affiliation และคลิกเลือกสาขาวิชาที่ต้องการในส่วน Subject Areas ซึ่งเลือกได้หนึ่งสาขาหรือมากกว่า แล้วคลิกที่ Search

SciVerse Scopus

Search | Sources | Analytics | My alerts | My list | My settings

SciVerse is available this weekend. Learn more about SciVerse Scopus.

Document search | **Author search** | Affiliation search | Advanced search

Author Last Name: wanapat Initials or First Name: m Show exact matches only

Affiliation: khon kaen university Search

Subject Areas

☒ Life Sciences ☒ Physical Sciences

☒ Health Sciences ☒ Social Sciences & Humanities

Search

ภาพที่ 4 หน้าเมนูการค้น Cited Reference Search ของฐานข้อมูล Scopus

4) ระบบจะแสดงผลการค้นคืน ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย authors, documents subject area, affiliation, city และ country หากบทความใดถูกนำไปอ้างอิง จะแสดงด้วยตัวเลขที่ช่อง documents

5) หากต้องการดูรายละเอียดว่า รายการเอกสารใดของผู้เขียนถูกนำไปอ้างอิงอย่างไรบ้าง ให้คลิกที่ช่องสี่เหลี่ยมที่อยู่หน้ารายการนั้น และคลิกที่ Show documents ระบบจะแสดงรายละเอียดของบทความต่างๆที่มีการอ้างอิงบทความนั้น หากต้องการดูเฉพาะบทความล่าสุดที่นำไปอ้างอิง ให้คลิกที่ Show Last Title

Scopus - Author search results

Make Author Selection

Author Last Name: wanapat Initials or First Name: m Show exact matches only

Affiliation: khon kaen university Search

To determine which author names should be grouped together under a single identifier number, the Scopus Author Identifier uses an algorithm that matches author names based on their affiliation, address, subject area, source title, dates of publication, citations, and co-authors. Documents with insufficient data may not be matched, this can lead to more than one entry in the results list for the same author. By default, only details pages matched to more than one document in Scopus are shown in search results. [About Scopus Author Identifier](#)

Author results: 2

Authors	Documents	Subject Area	Affiliation	City	Country
1 Wanapat, Metha	115	Agricultural and Biological Sciences; Veterinary, Nursing; ...	Khon Kaen University	Khon Kaen	Thailand
2 Wanapat, M.	4	Agricultural and Biological Sciences; Veterinary, Environmental ...			

Document results: 4

Document title	Author(s)	Date	Source title	Citations
1 Influence of urea calcium mixture supplementation on ruminal fermentation characteristics of beef cattle fed on concentrates containing high levels of cassava chips and rice straw	Cherdthong, A., Wanapat, M., Wachrapakorn, C.	2011	Animal Feed Science and Technology 153 (1), pp. 43-51	3
2 Effect of various plant protein sources in High-Quality feed block on dry matter intake, digestibility and rumen fermentation in swamp buffalo	Fokhtang, S., Wanapat, M., Toburan, W.	2010	Journal of Animal and Veterinary Advances 9 (20), pp. 2593-2599	0
3 Effects of pelleted cassava chip and raw banana (cassava) on rumen fermentation and utilization in lactating dairy cows	Lunin, R., Wanapat, M., Wachrapakorn, C., Navanukraw, C.	2010	Journal of Animal and Veterinary Advances 9 (17), pp. 2239-2245	0
4 Evaluation of trees and shrubs for forage and fuelwood in	Akkaseng, R.	1989	International Tree Crops	20

ภาพที่ 5 หน้าแสดงผลการค้นคืนของ Scopus (A) และหน้าแสดงรายละเอียดการอ้างอิง (B)

การค้นคืนข้อมูลจาก TCI

ฐานข้อมูล TCI มี URL คือ http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/ ฐานข้อมูลนี้สามารถค้นได้ทั้ง General Search และ Cited Search การค้นคืนการอ้างอิงไม่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

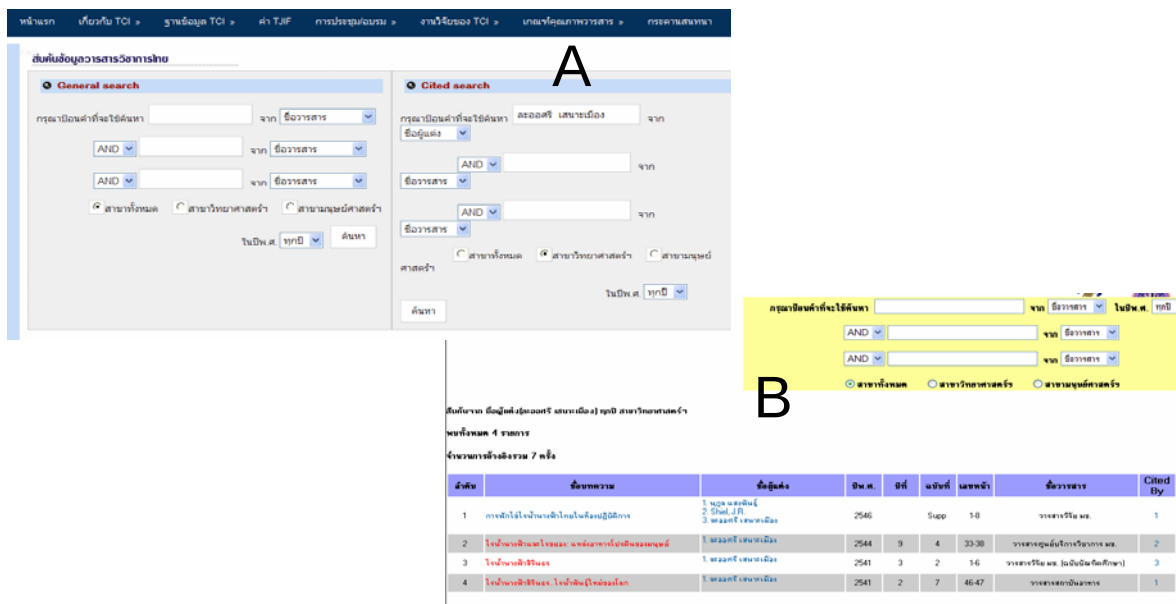
1) ที่หน้าแรกของฐานข้อมูล ให้คลิกที่คำว่า “ฐานข้อมูล TCI” และเลือก “สืบค้นข้อมูลวารสารวิชาการไทย” จะปรากฏหน้าต่าง สืบค้นข้อมูลวารสารวิชาการไทย ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยด้านซ้าย เป็น General Search ส่วนด้านขวาเป็น Cited Search ให้เลือกส่วนที่เป็น Cited Search ในการค้น จะมีระบบป้องกันสคริปต์อัตโนมัติ

ภาพที่ 6 หน้าเมนูการค้น Cited Reference Search ของฐานข้อมูลTCI

2) ป้อนคำค้นลงในช่องการค้น และเลือกเงื่อนไขให้สอดคล้องกับลักษณะของคำค้น (ชื่อวารสาร ชื่อหนังสือ ชื่อบทความ ชื่อผู้แต่ง) เลือกสาขา และปี หลังจากนั้นให้คลิกที่ “ค้นหา”

3) ระบบจะแสดงผลการค้น ซึ่งแต่ละรายการจะประกอบด้วยรายละเอียดทางบรรณานุกรม โดยส่วนท้ายจะระบุ Cited by หากรายการใดถูกนำไปอ้างอิงถึง ในส่วน Cited by จะแสดงค่าด้วยตัวเลข

4) หากต้องการดูรายละเอียดว่ามีใครนำบทความนั้นไปอ้างอิงบ้าง รวมทั้งชื่อบทความที่นำไปอ้างอิง และชื่อวารสารที่ตีพิมพ์บทความเหล่านั้น ให้คลิกที่ ตัวเลข ในส่วน Cited by

ภาพที่ 7 หน้าการค้นหา (A) และหน้าแสดงผลการค้นหาของฐานข้อมูลTCI (B)

ข้อควรคำนึงในการค้นคืนการอ้างอิง

เนื่องจากแต่ละฐานข้อมูลมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความครอบคลุมของเอกสารที่นำมาจัดทำดัชนี ผลการค้นหาจึงอาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม พบว่า ผลการค้นหาที่ได้จากแต่ละฐานข้อมูล เช่น Web of Science และ Scopus บางส่วนมีความคาบเกี่ยวกัน แต่ก็มีแตกต่างกัน โดย Scopus จะให้ผลลัพธ์ที่มากกว่า และจะครอบคลุมเนื้อหาสาขาการแพทย์คลินิกและการพยาบาลดีกว่า Web of Science นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลการค้นหาที่ค้นพบใน Web of Science บางส่วนจะไม่ปรากฏใน Scopus และผลการค้นหาที่ค้นพบใน Scopus บางส่วนจะไม่ปรากฏใน Web of Science เป็นต้น ดังนั้น การค้นคืนการอ้างอิง จึงควรค้นมากกว่าหนึ่งฐานข้อมูล (NIH Library, 2010) ส่วนประเด็นอื่นๆที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้ (Queen's University Library, n.d.;Searching Cited References, 2011)

1. เนื่องจากผลการค้นหาจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของแต่ละฐานข้อมูลและสิ่งที่จัดทำเป็นดัชนี หากวารสารที่อ้างถึงบทความนั้นไม่ได้นำมาจัดทำดัชนีไว้ในฐานข้อมูล รายการอ้างอิงของบทความนั้นจะไม่ปรากฏในผลการค้นหา ดังนั้น จึงควรตรวจสอบว่าฐานข้อมูลใดจัดทำดัชนีกับวารสารในสาขาวิชานั้นๆ
2. สำหรับบางบทความ การจัดทำดัชนีจะทำเฉพาะชื่อผู้เขียนที่เป็นชื่อแรกเท่านั้น ดังนั้นการค้นคืน ควรบ่อนเฉพาะชื่อที่ปรากฏเป็นชื่อแรก
3. รายการที่ปรากฏในฐานข้อมูลการอ้างอิงปกติจะไม่มีมีการปรับแก้ไข แต่จะเป็นการสะท้อนถึงรูปแบบของชื่อผู้เขียนและผลงานที่ถูกอ้างอิงตามที่ปรากฏในเอกสาร เช่น บทความหนึ่งอาจเขียนการอ้างอิงผู้เขียนว่า Smith, J ส่วนบทความอื่น อาจเขียนว่า Smith, John เป็นต้น
4. การค้นคืนการอ้างอิงจะกระทำได้ดีเฉพาะรายการอ้างอิงที่เป็นบทความจากวารสาร ไม่รวมถึงผลงานในรูปแบบอื่นๆ เช่น หนังสือ หรือเนื้อหาบางบทจากหนังสือ
5. รูปแบบมาตรฐานในการค้นโดยใช้ชื่อผู้แต่ง คือ ใช้ชื่อสกุล ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อต้น

อย่างไรก็ตาม การค้นโดยชื่อผู้แต่ง ควรใช้หลายรูปแบบ เช่น เฉพาะชื่อสกุล หรือชื่อสกุล ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อต้น หรือชื่อสกุล ตามด้วยอักษรตัวแรกของชื่อต้นและชื่อกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้เขียนบางคนอาจสะกดชื่อหลายแบบหรือเปลี่ยนชื่อ ดังนั้น จึงควรค้นโดยเขียนชื่อในรูปแบบต่างๆ ให้ครบถ้วน

6. วารสารแต่ละชื่อเรื่องอาจใช้รูปแบบรายการอ้างอิงที่แตกต่างกัน ดังนั้น พึงระลึกว่า รูปแบบรายการอ้างอิงจะมีความไม่คงที่

7. ในการค้นเกี่ยวกับผู้เขียน ผลการค้นอาจปรากฏชื่อผู้เขียนคนอื่นๆ ด้วย เนื่องจากชื่อของผู้เขียนเหล่านั้นมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ในการค้นที่ป้อนลงไป

8. หากพบว่า บทความเรื่องใดเรื่องหนึ่งถูกนำไปอ้างถึงน้อยหรือไม่มีการอ้างถึงเลย อาจเป็นเพราะว่า บทความวิจัยนั้นเพิ่งตีพิมพ์ได้ไม่นาน หรืออาจเนื่องจากในสาขานั้นมีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนั้นเพียงคนเดียว

บทสรุป

การค้นคืนการอ้างอิงเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ที่ครอบคลุม ด้วยการแกะรอยจากรายการอ้างอิงของบทความที่ค้นคืนได้ มีกระบวนการค้นไม่ยุ่งยาก ประหยัดเวลาในการค้นและการติดตามผลการค้นในส่วนที่เป็นบทความที่เกี่ยวข้อง การค้นไม่จำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่เป็นคำพ้องความหมายหรือศัพท์เฉพาะในหัวข้อเรื่องนั้นๆ เป็นการค้นข้ามขอบเขตของเวลา ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสาขาวิชา และได้ผลรวมของข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น รวมถึงได้ทราบอีกว่าบทความนั้นมีใครนำไปอ้างถึงบ้าง ปัจจุบันการค้นคืนการอ้างอิงสามารถค้นได้จากหลายฐานข้อมูล ทั้งที่เป็นฐานข้อมูลระดับนานาชาติและระดับชาติ และฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์และแบบ Open access ถือว่าเป็นการค้นคืนที่มีประโยชน์โดยตรงต่อนักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะช่วยให้สามารถติดตามงานวิจัยในสาขาใดสาขาหนึ่งและค้นหารายการอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2554). สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2554, จาก

http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/index.html

สำนักงาน กพร. (2552). ผลการประเมินการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

ปีงบประมาณ พ.ศ.2551 ของสถาบันอุดมศึกษา.

About Google Scholar. (2011). retrieved May 12, 2011 from <http://scholar.google.co.th/intl/en/scholar/help.html>

Cited Reference Search. (2009). retrieved March 22, 2011 from

http://images.webofknowledge.com/WOK45/help/WOS/hcr_search.html

Cited Reference Search. (n.d.). retrieved March 22, 2011 from [http://courses.emu.edu.tr/Grad601/lecture%20notes/on-line%20literature%20search%](http://courses.emu.edu.tr/Grad601/lecture%20notes/on-line%20literature%20search%20)

Cited Reference Searching. (n.d.). retrieved May 15,2011 from <http://mulibraries.missouri.edu/guides/citedrefsearch.htm>

Cited Reference Searching: In-depth Resources. (2010). retrieved March 22, 2011 from

<http://instr.iastate.libguides.com/citedrefs>

- Harmond, Chelsea C. and Brown, Stephanie Willen. (2008). Citation Searching: Search Smarter & Find More. **Computers in Libraries**. 28(5):10-11, 60-63.
- Ithaca College Library. (2011). Cited Reference Searching. retrieved May 12, 2011 from <http://www.ithacalibrary.com/sp/subjects/CRS>
- Jacso, Peter. (2005). As We may Search-Comparison of Major Features of the Web of Science, Scopus, and Google Scholar Citation-based and Citation-enhanced Databases. **Current Science**. 89(9):1537-1547.
- Jacso, Peter. (2005). Savvy Searching Options for Presenting Search Results Part 2: Options for Citation Searching. **Online Information Review**. 29(4): 412-418.
- NIH Library. (2010). Cited Reference Searching: ScopusTM and Web of Science Offer Options. retrieved March 22, 2011 from <http://nihlibrary.nih.gov/Features/Pages/citedref.aspx>
- QS World University Rankings. (2011). retrieved May 22, 2011 from <http://www.iu.qs.com/projects-and-services/world-university-rankings/>
- Queen's University Library. (n.d.). Cited Reference Searching in the Social Sciences and Humanities. retrieved March 22, 2011 from <http://library.queensu.ca/inforef/citation.htm>
- RMIT University. (2008). What is Cited Reference Searching? retrieved March 22, 2011 from <http://rmit.libguides.com./content.php?pid=169331&sid=1426173>
- Robertson Library. (2010). Cited Reference Searching. retrieved March 22, 2011 from <http://library.upei.ca/citedref>
- Scopus. (2011). Author Search. Retrieved May 22, 2011 from http://help.Scopus.com/flare/Content/h_autsrch.htm?CSHID=h_autsrch.htm
- Scopus. (2011). retrieved May 22, 2011 from <http://en.wikipedia.org/wiki/Scopus>
- Searching Cited References. (2011). retrieved May 12, 2011 from <http://library.csun.edu/ResearchAssistance/CitedReferences>
- Sevinc, Alper. (2004). Web of Science: A Unique Method of Cited Reference Searching. **Journal of the National Medical Association**. 96(7):980-983.
- Tenopir, Carol. (2001). The Power of Citation Searching. **Library Journal**. 1(November):39-40.
- The Times Higher Education World University Rankings. (2011). World University Rankings 2011-2012. retrieved May 22, 2011 from <http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/>
- Trent University Library. (2011). Cited Reference Searching - Web of Knowledge / Web of Science. retrieved May 12, 2011 from <http://www.trentu.ca/admin/library/help/citedreferencesearching.html>
- University of Canterbury Library. (n.d.) Cited Reference Searching. retrieved March 22, 2011 from http://library.canterbury.ac.nz/infolit/cited_ref.shtml

The University of Chicago Library. (n.d.). Cited Reference Searching in Web of Science. retrieved May 12, 2011 from http://www.lib.uchicago.edu/e/su/sci/cited_reference_searching.pdf

Web of Science. (2009). Cited Reference Search. retrieved March 22, 2011 from http://images.isiknowledge.com/WORK45/helpWOS/her_search.html

Web of Science. (2009). Wikipedia. retrieved March 22, 2011 from http://en.wikipedia.org/wiki/Web_of_Science

Web of Science. (2011). Web of Science Help. retrieved May 22, 2011 from http://images.webofknowledge.com/WORS541B2/help/WOS/hp_crsearch.html